

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.11.14>

УДК 353.2: 353.5 (477)

С. В. Ситник,

к. політ.н., доцент, старший науковий співробітник відділу політичних інститутів та процесів,

Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса

НАН України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3035-1998>

**ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ РАЙОННИХ ТА ОБЛАСНИХ
РАД В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В
УКРАЇНІ**

S. Sytnyk,

PhD in Political Science, Associate Professor,

*Senior Researcher of the Department of Political Institutions and Processes,
Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the National Academy of Sciences
of Ukraine*

**INSTITUTIONAL CAPACITY OF DISTRICT AND REGIONAL
COUNCILS IN THE CONTEXT OF THE DEVELOPMENT OF LOCAL
SELF-GOVERNMENT IN UKRAINE**

У статті досліджено інституційну спроможність районних та обласних рад в Україні. Розкрито вплив інституціонального розвитку районних та обласних рад на їх сучасні інституційні можливості. Визначено проблеми правового статусу районних та обласних рад у забезпеченні їх інституційної спроможності щодо здійснення місцевого самоврядування. Визначено ключові параметри вимірювання інституційної спроможності районних та обласних рад. Визначено вплив реформи децентралізації на інституційну спроможність районних та обласних рад. Встановлено роль вертикального та горизонтального перерозподілу повноважень між місцевими органами державної влади та місцевого самоврядування на інституційну спроможність районних та обласних рад. Висловлено гіпотезу, що нинішній досить обмежений "функціональний портфель" районних рад живить суспільний дискурс щодо доцільності існування цього рівня місцевого самоврядування та наділення його субрегіональними ознаками в загальному механізмі багаторівневого управління. Встановлено, що фінансова спроможність тісно пов'язана з інституційною спроможністю, яка є необхідною умовою здійснення повноважень обласними та районними радами. Встановлено, що районний рівень місцевого самоврядування є найменш фінансово та інституційно спроможним забезпечити інтереси територіальних громад. Визначено основні напрями посилення інституційної спроможності районних та обласних рад. Встановлено необхідність закріплення виконавчих функцій районних та обласних рад як умови розширення їх управлінських спроможностей та спроможностей до вироблення місцевих політик.

The article examines the institutional capacity of district and regional councils in Ukraine. The impact of the institutional development of district and regional councils on their current institutional capacity is revealed. The problems of the legal status of district and regional councils in ensuring their institutional capacity to exercise local self-government have been identified. Key parameters for

measuring the institutional capacity of district and regional councils were identified. The impact of decentralization reform on the institutional capacity of district and regional councils was determined. The role of vertical and horizontal redistribution of powers between local state and local self-government bodies on the institutional capacity of district and regional councils has been established. The main directions of strengthening the institutional capacity of district and regional councils have been identified. The need to consolidate the executive functions of district and regional councils was identified as a condition for expanding their managerial capacity and opportunities for local policy making. The author hypothesizes that the current rather limited "functional portfolio" of district councils feeds the public discourse on the expediency of this level of local self-government and its endowment with subregional features in the overall mechanism of multilevel governance. It is established that financial capacity is closely related to institutional capacity, which is a prerequisite for the exercise of powers by regional and district councils. It is established that the district level of local self-government is the least financially and institutionally capable of ensuring the interests of territorial communities. It is established that determining the criteria for the institutional capacity of district and regional councils is associated with the assessment of their instrumental role in the implementation of local self-government. The author proposes the components of the institutional capacity of district and regional councils to develop local policy, in particular, the ability to apply in practice the institutional norms of democratic governance, as well as the ability to ensure the convergence of local and public policies.

Ключові слова: районні ради, обласні ради, інституційна спроможність, місцеве самоврядування, децентралізація, представницькі органи місцевого самоврядування, багаторівневе врядування, публічна політика.

Keywords: district councils, regional councils, institutional capacity, local self-government, decentralization, representative bodies of local self-government, multi-level governance, public policy.

Постановка проблеми. Широкомасштабне вторгнення РФ на територію суверенної України стало найбільшим стрес-тестом, який оголив багато політичних, економічних і соціальних вразливостей нашого суспільства. Інституційна спроможність держави, органів публічної влади є ключовою умовою для долаття проблем та викликів, зумовлених збройною агресією. Завдячуючи реформі децентралізації здійснювалася апроксимація управлінських процесів у відповідності до вимог здійснення належного врядування. Однак, правовий режим воєнного стану викликав ознаки кризи легітимності обласних та районних рад. Створення військових адміністрацій, перерозподіл повноважень на обласному та районному рівнях, посилило проблему інституційної спроможності представницьких органів. У цьому контексті ми не можемо не розглядати потенційні ризики, які пов'язані з можливістю посилення владної вертикалі за певних політичних умов у післявоєнний період за рахунок послаблення органів місцевого самоврядування саме на районному та обласному рівнях. Наявні тенденції розгортання політичних маневрів щодо посилення інституційної спроможності державних адміністрацій за рахунок послаблення інституційної спроможності рад, своїм наслідком матиме не лише згортання реформи децентралізації, втрату імпульсу для подальшого демократичного розвитку України, а й відсутність кореляції між масштабом управлінського потенціалу державних інституцій, їх управлінських спроможностей та обсягом проблем післявоєнної відбудови, яка не обмежується лише інфраструктурною чи економічною відбудовою країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Напрацювання теоретико-методологічного підґрунтя для нашого подальшого дослідження показало, що існує суттєвий науковий доробок вчених [3; 6] присвячений проблемам децентралізації, взаємодії органів публічної влади регіонального та місцевого рівнів, проблемам інституціоналізації публічного управління. Проблеми пошуку оптимальної моделі адміністративно-територіального устрою, вибору територіальної основи для здійснення децентралізації в Україні

розкриті у низці праць В. А. Негоди [7; 8]. Процес законодавчого закріплення та реалізації цих повноважень, його відповідність зарубіжним практикам демократичного врядування висвітлено в дослідженнях М. А. Кащишиної [4]. Окремі питання інституціонального розвитку місцевого самоврядування в Україні, зокрема обласних та районних рад в Україні висвітлені в наукових дослідженнях М. В. Горбатюка [1].

Можемо констатувати, що переважна більшість праць вітчизняних науковців присвячена розгляду загальних питань функціонування інституту місцевого самоврядування як такого, або ж висвітленню проблем інституційного розвитку територіальних громад. Такий підхід є цілком зрозумілим, адже реформа децентралізації дала старт їх інституційному становленню і саме на первинному рівні місцевого самоврядування відбулося значне розширення як функціоналу, так і повноважень місцевих органів влади. Між тим навряд чи буде завершена дана реформа, якщо не буде створено цілісну ефективну систему багаторівневого врядування, систему, яка б забезпечувала можливості для реалізації місцевого самоврядування на всіх рівнях такого управлінського механізму.

Методологічну основу дослідження щодо вибору інструментів вимірювані інституційної спроможності обласних та районних рад складають критерії, які були застосовані та представлені у 8-му Звіті згуртованості (ЄС, 2022) [8], у якому розвиток місцевого самоврядування вимірювався за допомогою набору індикаторів. Серед них такі параметри, як ступінь та масштаб автономії місцевого самоврядування. Вважаємо, що інституційна спроможність, а також набір формальних повноважень органів місцевого самоврядування обласного та районного рівня є відправною точкою для їх спроможності діяти, а значить приймати рішення стосовно проблем, які не можуть бути вирішені на рівні окремо взятої територіальної громади.

Формулювання цілей статті. Метою статті є теоретико-методологічне обґрунтування та визначення ключових чинників посилення

інституційної спроможності районних та обласних рад в контексті забезпечення реалізації місцевого самоврядування в Україні.

Виклад основного матеріалу. Інституціональний розвиток районних та обласних рад демонструє зміну їх ролі. Так протягом дії з 1992 по 1997 рр. ЗУ "Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування" [10], поряд з місцевим самоврядуванням існувала система регіонального самоврядування як територіальної самоорганізації громадян на обласному та районному рівнях. Територіальною основою місцевого самоврядування визначалися сільська рада, селище, місто, а регіонального самоврядування – район, область. Регіональне самоврядування в Україні визначалося законом як територіальна самоорганізація громадян для вирішення безпосередньо або через органи, які вони утворюють, питань місцевого життя в межах Конституції України та законів України. Правовий статус обласних та районних Рад народних депутатів визначався виключно як представницьких органів регіонального самоврядування, оскільки вони не наділялися правом створювати власні виконавчі комітети, а їх функції передавалися місцевим державним адміністраціям.

З прийняттям Конституції України та ЗУ "Про місцеве самоврядування" [13] змінюються підходи до розуміння місцевого самоврядування і відтак змінюються функціональне навантаження та інструментальна роль обласних та районних рад. Стаття 140 Конституції України визначає місцеве самоврядування як право територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення [5]. У відповідності до Конституція України, а також ЗУ "Про місцеве самоврядування в Україні" районні та обласні ради є органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, отже вони визначаються складовою системи місцевого самоврядування. У 2014 р. Кабінетом Міністрів України була схвалена Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної

організації влади в Україні [15]. Районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад, сіл, селищ та міст є складовою місцевого самоврядування. Основними повноваженнями органів місцевого самоврядування районного рівня мали стати забезпечення виховання та навчання дітей у школах-інтернатах загального профілю; надання медичних послуг вторинного рівня.

У той час як основними повноваженнями органів місцевого самоврядування обласного рівня – забезпечення регіонального розвитку; охорони навколишнього природного середовища; розвитку обласної інфраструктури, насамперед обласних автомобільних доріг, мережі міжрайонних та міжобласних маршрутів транспорту загального користування; професійно-технічної освіти; надання високоспеціалізованої медичної допомоги; розвитку культури, спорту, туризму. У цьому контексті, видається за доцільне підняти питання формування "функціонального портфеля" органу місцевого самоврядування. Потрібно відзначити, що тут немає якоїсь одностайної відповіді щодо того наскільки він має бути багатофункціональним. Практика його формування в країнах-членах ЄС, показує, що повноваження органів місцевого самоврядування значно різняться, а також змінюються з часом. Існують функціонально сильні системи місцевого самоврядування існують у Швеції, Фінляндії, Данії та Німеччині, що часто пов'язано з розподілом адміністративних повноважень на основі "багатоцільової моделі" [18, с. 32]. Що стосується вітчизняних реалій, то наш погляд, саме те, що районний рівень є найбільш функціонально слабким, це живить публічний дискурс щодо доцільності існування даного рівня місцевого самоврядування та наділення його характеристиками субрегіональності в загальному механізмі багаторівневого врядування.

Як передбачалося реформою децентралізації, ще на першому підготовчому етапі її реалізації (у 2014 році) мали бути внесені зміни до Конституції України щодо утворення виконавчих органів обласних і

районних рад та розподілу повноважень між ними. Між тим питання виконавчих комітетів, які б посилювали інституційну спроможність рад обласного та районного рівнів й до сьогодні залишається відкритим. Робоча група з питань впровадження реформи децентралізації влади в Україні, створена Комітетом з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, готуючи проект закону "Про місцеве самоврядування в Україні" в новій редакції, залишила виконавчі функції обласних і районних рад за місцевими державними адміністраціями [9]. Якщо наразі правовий режим воєнного стану унеможлиблює здійснення таких інституційних змін, то весь період здійснення реформи децентралізації вказує на брак політичної волі як парламенту 8, так і 9-го скликань до впровадження таких кардинальних змін. Наразі на порядку денному 6 сесії 9 скликання перебуває "Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо децентралізації та розмежування повноважень органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади у зв'язку зі зміною адміністративно-територіального устрою" [11], яким запропоновано механізм розмежування повноважень сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів, районних та обласних рад, органів виконавчої влади за принципом субсидіарності у зв'язку із зміною адміністративно-територіального устрою України. Розмежування повноважень, на наш погляд, є однією із ключових умов забезпечення автономії органів місцевого самоврядування посилення ступеня самоуправління на місцевому, районному та обласному рівнях, а відтак і їх інституційної спроможності. На сьогодні Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування "Українська асоціація районних та обласних рад" виступає за повне відновлення конституційних повноважень районних рад, як ключа до стабільності функціонування місцевого самоврядування в Україні, а за збереження представницьких органів субрегіонального рівня в умовах воєнного стану [16].

З інституційною спроможністю тісно пов'язана фінансова спроможність, яка є необхідною умовою реалізацією своїх повноважень обласними і районними радами. Адміністративно-територіальна реформа, складовою якої було укрупнення районів та утворення територіальних громад, по суті перетворила окремих районний рівень здійснення місцевого самоврядування у субрегіональний рівень. Результати реформи децентралізації показують, що її соціальні та політичні складові потребують подальшої зміни. Зокрема виникла проблема щодо конституційних гарантій фінансового забезпечення функціонування районних рад. Саме районний рівень місцевого самоврядування виявився найменш як фінансово, так інституційно спроможним у питаннях забезпечення інтересів територіальних громад. У 2022 році КМУ було схвалено "Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень" [12], яким встановлювався механізм надання такої субвенції.

У цьому ж році Рахунковою палатою України проведено аудиторське дослідження щодо правових підстав надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень, та оцінки законності й ефективності управління та використання у 2022 році її коштів. Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ щодо спрямування субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень; надання оцінки законного й ефективного управління та використання у 2022 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень; оцінка стану внутрішнього контролю головного розпорядника субвенції в частині управління коштами субвенції. За результатами було встановлено, що можливість державної підтримки органів місцевого самоврядування, зокрема районних рад, шляхом надання субвенції з державного бюджету передбачена

законодавством. Як зазначається у підготовленому звіті аудиторами підтверджено наявність об'єктивної потреби у цій підтримці. Разом з тим ідентифіковано неповне і суперечливе нормативно-правове забезпечення питання надання та використання субвенції, зокрема невизначеність типових нормативів чисельності посадових осіб районних рад, нечіткість передбачених законодавством підстав, за наявності яких районні військові адміністрації одноосібно виконують бюджетні повноваження районних рад [2].

Говорячи про інституційну спроможність, зокрема про критерії за якими б вона визначалася та оцінювалася, на наш погляд, важливо звернути увагу на систему в якій функціонує сам інститут і роль, яку він виконує. Визначення критеріїв інституційної спроможності обласних та районних рад, на наш погляд, пов'язане з оцінюванням цієї інструментальної ролі рад обласного і районного рівнів у здійсненні місцевого самоврядування. Законодавство визначає ради як інструменти для здійснення представництва спільних інтересів територіальних громад. У цьому контексті виокремимо такі ключові спроможності, які, на наш погляд, є необхідною умовою функціональності даних інститутів:

- спроможність до агрегації та артикуляції спільних інтересів територіальних громад в межах району та області. Для підтримки та ефективної реалізації даної функції відправною точкою є пропорційна система виборів, бо формування колективних інтересів діяльність відмінна від, наприклад, розв'язання місцевих проблем, для якої є більш ефективною мажоритарна система;
- спроможність забезпечувати згуртованість, здатність розвивати в межах адміністративних меж економічний простір з допомогою економічного вирівнювання, культурно-освітній простір та підтримка багаторівневої системи ідентичностей;
- спроможність приймати і реалізовувати рішення;
- спроможність підтримувати власну легітимність.

Поряд з тим, що для нас звичним є розуміння місцевих рад, зокрема обласного та районного рівнів, як представницьких інститутів, однак ради також є одними із потужних інструментів, які залучаються державою для реалізації регіональної політики та здійснення регіонального управління. Більш того, можна говорити про те, що функціонально ради вмонтовані у систему здійснення регіонального управління та реалізацію державної регіональної політики в такій же мірі, як у систему місцевого самоврядування. Збірне поняття "регіональні влади" відображає той існуючий симбіоз функцій рад і адміністрацій, з системою їх взаємозалежностей, розподілу та делегування, створення спільних з органами державної влади інституційних механізмів регіонального розвитку тощо. Інституційна спроможність рад є однією з умов забезпечення конкурентоспроможності регіонів – ключового завдання державної регіональної політики.

Відтак ради, як політичні, представницькі інститути, здатні формувати і підтримувати спроможність держави. Ради обласного та районного рівня є важливими інструментами у інституційних механізмах, які формують спроможності держави, зокрема механізми відносин між центральною владою та місцевою, а також відносин між державою та суспільством.

Існуюча політична та управлінська системи визначають характер та особливості реалізації цих механізмів. У сучасних демократичних суспільствах це належне врядування (good governance). У цьому контексті до визначення інституційної спроможності рад включаємо функції пов'язані із забезпеченням належного врядування та реалізацію політик. Зокрема ми б виокремили такі ключові елементи, що визначають спроможність обласних і районних рад – це:

- 1) наявність та ефективність інструментів для забезпечення функціонування механізму належного врядування "good governance" (застосування інструментів участі громадян у прийнятті рішень);
- 2) наявність ресурсів;

3) ефективність політичного керівництва (організація голосувань, тематика голосувань, "коаліціювання", здатність депутатів до прийняття рішень) + управлінсько-адміністративний потенціал (кадри, здатність здійснювати адміністрування процесів);

4) здатність розвивати мережеве управління, здатність до політичного діалогу та інституційного співробітництва (здатність до колаборації, спроможність налагоджувати ефективну комунікацію, як органами державної влади (центральною та місцевою), а також бізнесом, місцевою громадою, міжнародними партнерами тощо).

5) ефективне надання послуг.

Потрібно зазначити, що місцеві представницькі органи потрапили у вир реформи децентралізації, яка до сьогодні не завершена. Тому до основних проблем, які впливають на їх інституційну спроможність можна віднести невизначеність щодо розподілу повноважень між радами обласного та районного рівнів, а також між органами місцевого самоврядування та органами державної влади.

Висновки. Дослідження показало, що інституційна спроможність районних та обласних рад визначається насамперед політико-правовим статусом даних органів. Незавершеність реформи децентралізації та практично відсутність політичних умов для її завершення, значно послаблює спроможності рад районного та обласного рівнів у реалізації місцевого самоврядування. "Функціональний портфель" районних рад є одним із ключових чинників їх інституційної спроможності.

Для розуміння механізму формування інституційної спроможності обласних і районних рад важливим є стратегічне бачення того, якими мають бути регіони на мапі повоєнної України, чи змінить війна їх роль, наскільки вони, як окремі адміністративно-територіальні одиниці будуть інструментами інтеграції України у європейський економічний простір, наскільки вони будуть вмонтовані у глобалізовану систему тощо. Це буде визначати роль та функціонал місцевих органів публічної влади. Однак,

попри таку невизначеність, творення євроспільноти в Україні має враховувати те, що в Європейському Союзі регіональна політика є однією з ключових політик. Конкурентоспроможні регіони мають забезпечувати загальний розвиток економічного, культурного, соціального європейського простору. Регіони – це центри формування європейської ідентичності, а відтак зростає їх значимість в системі публічного управління. Такі процеси і підходи вимагатимуть посилення інституційної спроможності місцевого самоврядування на всіх рівнях його реалізації. Одним із інструментів такого посилення може розглядатися співробітництво та створення мереж для спроможності шляхом обміну досвідом, організації спільних проєктів. Так, наприклад, опитування Eurobarometer Flash, яке проводилося серед місцевих європейських політиків країн-членів ЄС у 2023 році [17], показало, що понад (45%) респондентів вважають, що європейські регіони та міста можуть зробити свій внесок у відбудову України, долучаючись до ширшого європейського плану відбудови України.

Також маємо також відзначити, що в Україні вперше на законодавчому рівні [14] почали говорити про публічну політику, про необхідність визначення її пріоритетних напрямів та стратегічних цілей. Державна, державна регіональна та місцева політика тепер розглядаються як напрями публічної політики. Все це потребуватиме вжиття заходів щодо посилення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування до вироблення місцевих політик. Серед ключових спроможностей відзначимо:

- спроможність застосовувати на практиці інституційні норми демократичного врядування, зокрема у питаннях здійснення місцевого самоврядування;
- спроможність забезпечувати конвергенцію місцевих і державних політик.

Література

1. Горбатюк М. В. Реформа місцевого самоврядування в Україні: спроби, прорахунки, досягнення (1991-2020). *Політичний процес у*

незалежній Україні: підсумки і проблеми : монографія. Вид. 2-ге, доп. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 704 с. С. 383-453.

2. Звіт про результати аудиту ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень. Затверджено Рішенням Рахункової палати 27.06.2023 № 13-2. URL: http://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2023/13-2_2023/Zvit_13-2_2023.pdf

3. Іжа М. М. Взаємодія регіонального та місцевого рівнів публічної влади при вирішенні кадрових питань в умовах децентралізації: виклики та перспективи. *Інституціоналізація публічного управління в Україні в умовах євроінтеграційних та глобалізаційних викликів* : матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 24 трав. 2019 р.) : у 5 т. / за заг. ред. А. П. Савкова, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2019. Т. 1. 172 с. С. 13-16.

4. Кащишин М. А. Повноваження органів місцевого самоврядування в Україні та зарубіжних країнах: порівняльний аналіз : дис. ... д-ра філософії 081 – Право. Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2020. 208 с.

5. Конституція України. Верховна Рада України; Конституція України, Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

6. Куйбіда В. С., Смолова Л. М. Відповідальність представницьких органів місцевого самоврядування в Україні: реалії та перспективи. Київ : НАДУ, 2016, 324 с.

7. Негода В. А. Актуальні проблеми системи адміністративно-територіального устрою України та шляхи їх вирішення. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2018. № 3 (63). С. 120-124.

8. Негода В. А. Про формування територіальної основи організації влади в умовах децентралізації: проблеми та шляхи врегулювання. *Публічне управління та публічна служба в Україні: стан проблем та перспективи розвитку* : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (07-08 верес. 2018

р., м. Київ) / за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білінської, В. Л. Федоренка. Київ : Видво "Ліра-К", 2018. С. 311-315.

9. Основні зміни у проекті нової редакції закону про місцеве самоврядування – інфографіка. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/12850>

10. Про внесення змін до Закону Української РСР "Про місцеві Ради народних депутатів Української РСР та місцеве самоврядування". Закон України від 26.03.1992 № 2234-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2234-12>

11. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо децентралізації та розмежування повноважень органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади у зв'язку зі зміною адміністративно-територіального устрою. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73151

12. Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх [...]. Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Умови від 26.01.2022 № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2022-п#n8>

13. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

14. Про правотворчу діяльність. Закон України від 24.08.2023 № 3354-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>

15. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 01.04.2014 № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-р#Text>

16. Тетяна Єгорова-Луценко: відновлення конституційних повноважень районних рад – ключ до стабільності функціонування місцевого самоврядування в Україні. URL: <http://uaor.org.ua/?p=24069>

17. Regional and local barometer. URL: <https://cor.europa.eu/en/engage/Documents/Regional-and-local-barometer-2023.pdf>

18. Small urban areas - a foresight assessment to ensure a just transition. European Union. Commission for Territorial Cohesion Policy and EU Budget. URL: https://cor.europa.eu/en/engage/studies/Documents/Small%20urban%20areas_a%20foresight%20assessment%20to%20ensure%20a%20just%20transition.pdf

References

1. Horbatiuk, M.V. (2022), *Reforma mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini: sprobny, prorakhunky, dosiahnennia (1991-2020)*. Politychnyj protses u nezalezhnij Ukraini: pidsumky i problemy [Local self-government reform in Ukraine: attempts, miscalculations, achievements (1991-2020). The political process in independent Ukraine: results and problems], IPIEnD im. I.F. Kurasa NAN Ukrainy, Kyiv, Ukraine, pp. 383-453.

2. Accounting Chamber of Ukraine (2023), “Report on the results of the audit of the effectiveness of the use of subventions from the state budget to local budgets to ensure certain expenses of district councils aimed at fulfilling their powers”, available at: http://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2023/13-2_2023/Zvit_13-2_2023.pdf (Accessed 05 Nov 2023).

3. Izha, M.M. (2019), “Interaction of regional and local levels of public power in solving personnel issues in conditions of decentralization: challenges and prospects”, *Instytutsionalizatsiia publicлноho upravlinnia v Ukraini v umovakh ievrointehratsijnykh ta hlobalizatsijnykh vyklykiv : materialy schorich. Vseukr. nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uchastiu* [Institutionalization of public administration in Ukraine under the conditions of European integration and globalization challenges: materials of the annual All-Ukrainian scientific and practical conference with international participation], NADU, Kyiv, Ukraine, vol. 1, pp. 13-16.

4. Kaschyshyn, M.A. (2020), “Powers of local self-government bodies in Ukraine and foreign countries: comparative analysis”, Ph.D. Thesis, Kyiv, Ukraine.

5. Verkhovna Rada of Ukraine (1996), “The Constitution of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed 05 Nov 2023).

6. Kujbida, V.S. and Smolova, L.M. (2016), Vidpovidal'nist' predstavnyts'kykh orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini: realii ta perspektyvy [Responsibility of representative bodies of local self-government in Ukraine: realities and prospects], NADU, Kyiv, Ukraine.

7. Nehoda, V.A. (2018), “Actual problems of the system of administrative and territorial organization of Ukraine and ways to solve them”, Derzhava ta rehiony. Serii: Derzhavne upravlinnia, vol. 3 (63), pp. 120-124.

8. Nehoda, V.A. (2018), “On the formation of the territorial basis of the organization of power in conditions of decentralization: problems and ways of settlement”, Publichne upravlinnia ta publichna sluzhba v Ukraini: stan problem ta perspektyvy rozvytku : materialy nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uchastiu [Public administration and public service in Ukraine: state of problems and prospects for development: materials of a scientific and practical conference with international participation], Lira-K, Kyiv, Ukraine, pp. 311-315.

9. decentralization (2023), “The main changes in the draft of the new version of the law on local self-government - infographic”, available at: <https://decentralization.gov.ua/news/12850> (Accessed 05 Nov 2023).

10. Verkhovna Rada of Ukraine (1992), The Law of Ukraine “On Amendments to the Law of the Ukrainian SSR "On Local Councils of People's Deputies of the Ukrainian SSR and Local Self-Government"”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2234-12> (Accessed 05 Nov 2023).

11. Verkhovna Rada of Ukraine (2021), Draft Law “On making changes to some legislative acts regarding decentralization and demarcation of powers of local self-government bodies and executive power bodies in connection with the change of the administrative-territorial system”, available at:

http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73151 (Accessed 05 Nov 2023).

12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2022), Resolution “On the approval of the Procedure and conditions for providing subventions from the state budget to local budgets to ensure certain expenses of district councils aimed at their implementation”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2022-p#n8> (Accessed 05 Nov 2023).

13. Verkhovna Rada of Ukraine (1997), The Law of Ukraine “On Local Self-Government in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed 05 Nov 2023).

14. Verkhovna Rada of Ukraine (2023), The Law of Ukraine “About law-making activity”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text> (Accessed 05 Nov 2023).

15. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014), Resolution “On the approval of the Concept of reforming local self-government and territorial organization of power in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-r#Text> (Accessed 05 Nov 2023).

16. Yehorova-Lutsenko, T. (2023), “Restoration of the constitutional powers of district councils is the key to the stability of the functioning of local self-government in Ukraine”, available at: <http://uaror.org.ua/?p=24069> (Accessed 05 Nov 2023).

17. European Committee of the Regions (2023), “Regional and local barometer”, available at: <https://cor.europa.eu/en/engage/Documents/Regional-and-local-barometer-2023.pdf> (Accessed 05 Nov 2023).

18. European Committee of the Regions (2022), “Small urban areas - a foresight assessment to ensure a just transition. European Union. Commission for Territorial Cohesion Policy and EU Budget”, available at: https://cor.europa.eu/en/engage/studies/Documents/Small%20urban%20areas_a%20foresight%20assessment%20to%20ensure%20a%20just%20transition.pdf (Accessed 05 Nov 2023).

Стаття надійшла до редакції 15.11.2023 р.